جۇڭگو ـ ورتا ازيا سەلبەستىگىنىڭ اناعۇرلىم كوركەم بولاشاعىن بىرگە اشايىق

—— جۇڭگو ـ ورتا ازيا باسشىلار ٴماجىلىسىنىڭ قارسى الۋ قوناعاسى مەن ادەبيەت ـ كوركەمونەر كونسەرتى جونىندە ەستەلىك

□ شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ تىلشىلەرى ديڭ شياۋشي، شۋي كى، ساي شين ـ ي

جاز باسىنداعى مەزگىل، فۋرۋڭ كولى جاعاسى. بيىك اسىلعان قىزىل تۋەشالامالى شامدار، ارالاس قويىلعان تۋ ـ جالاۋلار، ۇزىن ساپتى جەلپۋشتەر، بايىرعى استانا شي ـ ان جۇڭگو ـ ورتا ازيا باسشىلار ماجىلىسىنە قاتىناسۋعا الىستان كەلگەن 5 ەلدىڭ سىيلى قوناقتارىن قۇشاق جايا قارسى الدى.

5 ـ ايدىڭ 18 ـ كۇنى كەشتە مەملەكەت ٴتوراعاسى شي جينپيڭ مەن حانىمى پيڭ ليۋان شي ـ ان قالاسىنىڭ ورتۇستىگىندەگى داتاڭ فۋرۋڭ باقشاسىندا سالتانەتتى قوناعاسى بەرىپ، جۇڭگو ـ ورتا ازيا باسشىلار ماجىلىسىنە قاتىناساتىن ورتا ازيادا 5 ەلدىڭ باسشىلارىن جانە ولاردىڭ جۇبايلارىن، سىيلى قوناقتاردى قارسى الدى.

"جۇڭگو مەن ورتا ازيا ەلدەرىنىڭ حالىق تىلەگى جاقىن، ۇستانىمى قارايلاس، نىساناسى بىردەي. ٴبىز ورتا ازيا ەلدەرىنىڭ جۇڭگونىڭ داڭۋ جۇردەك پويەزىنە شىعىپ جۇڭگو ـ ورتا ازيا سەلبەستىگىنىڭ اناعۇرلىم كوركەم بولاشاعىن بىرگە جاراتۋىن شىن ىقىلاسپەن قارسى الامىز"، ـ دەدى ٴتوراعا شي جينپيڭ ارناۋ سوزىندە.

جۇڭگو ـ ورتا ازيا باسشىلار ٴماجىلىسى —— جۇڭگونىڭ بيىلعى تۇڭعىش كەلەلى نەگىزگى الاڭدىق ديپلوماتيالىق قيمىلى، سونداي ـ اق جۇڭگو مەن ورتا ازيادا 5 ەلدىڭ ديپلوماتيالىق قارىم ـ قاتىناس ورناتقان 31 جىلدان بەرى تۇڭعىش رەت ناقتى تۇلعا فورماسىمەن باسشىلار ٴماجىلىسىن وتكىزۋى.

100 جىلدىق وزگەرىس جەدەل قۇبىلعان ساتتە، جۇڭگو ورتا ازيادا 5 ەلدىڭ مەملەكەت باسشىلارىمەن ٴبىر ارادا باس قوسىپ، ۇلى جوسپاردى بىرگە اقىلداسىپ، جۇڭگو ـ ورتا ازيا قارىم ـ قاتىناسىنىڭ جاڭا جوباسىن كەسكىندەپ، اناعۇرلىم بەرىك جۇڭگو ـ ورتا ازيا تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۋدى ىلگەرىلەتىپ، ايقىنسىز دۇنيە جۇزىنە اناعۇرلىم كوپ ايقىندىلىق اكەلىپ، دۇنيە ٴجۇزىنىڭ جانە ٴوڭىردىڭ بەيبىتشىلىگى مەن ورنىقتىلىعىنا، گۇلدەنىپ ـ كوركەيۋىنە وڭ ەنەرگيا ۇستەدى.

زيبۇن سارايى، ونى اينالا قورشاعان سامالدىقتار، كوپىرلەر گۇلدەنگەن تاڭ پاتشالىعىنىڭ ايبىندى بەينەسىن ايگىلەيدى. جەلمەن ىرعالعان تورعىن شامداردىڭ استىندا تاڭ پاتشالىعى كيىمىن كيگەن ونەر كورسەتۋشىلەر باراباندى سوعىپ، ىرعاق قوسىپ، تاعزىم ەتىپ، قۇرمەتپەن قارسى الدى.

كەشكى ساعات 7دەن 45 مينۋت وتكەندە ورتا ازيادا 5 ەلدىڭ باسشىلارى جانە ولاردىڭ جۇبايلارى زيبۇن سارايىنىڭ الدىنا كەلدى. ٴتوراعا شي جينپيڭ مەن حانىمى پيڭ ليۋان وسى ارادا ىستىق ىقىلاسپەن قارسى الىپ، سىيلى قوناقتارمەن ىقىلاسپەن قول الىسىپ امانداسىپ، ٴارى ەستەلىك سۋرەتكە ٴتۇستى.

باراباننىڭ ۇنى اسقاقتاپ، زيبۇن سارايىنداعى 3 التىن ەسىك قاتار اشىلدى. جۇڭگو جانە ورىس تىلىندەگى "قياندا، سوناۋ تەڭىز جيەگىندە، بولسا دا دوستىڭ شالعاي جەر تۇبىندە، ٴتۇسىنىپ تابا الادى كوڭىلدى، كورشىڭدەي بەينە جاقىن بىرگەڭ بىرگە" دەگەن ولەڭ جولدارىنىڭ وقىلۋىمەن 64 ٴبيشى سول قولىنا سىبىزعى، وڭ قولىنا قاۋىرسىن ۇستاپ، بىركەلكى ارەكەتپەن، اسقاق ايبىنمەن قوناقتارعا ارناپ جۇڭگونىڭ ەرتە زامانعى ەڭ جوعارى قۇرمەت ٴبيى با ـ ي ٴبيىن بيلەدى. ٴداستۇرلى سالت ـ سانا بويىنشا جوبالانعان وسى قوناقتى قابىلداۋ سالتى جۇڭحۋا مادەنيەتىنىڭ تۇڭعىرىقتىك ٴتورت بۇرىشىن قۇشاعىنا سيعىزعان، كەڭ پەيىل دارقاندىعى سىندى رۋحاني بەت ـ بەينەسىن ايگىلەدى.

بيىلعى ەل ماڭعاز كەلەدى، 13 پاتشالىقتىڭ بايىرعى استاناسى جاڭا بەينەگە ەندى.

"چاڭ ـ ان كوكتەمى، جۇيجياڭ جاعاسى، كوكتەمدە ماستانار سەرۋەنشى ارى ـ بالى. دۇماندى كول بويى، جەڭدەرگە گۇل تولدى، قايىقپەن سەيىلدەپ، سارقادى بوكالدى". قولدارىنا شامگۇل ۇستاعان 100 ٴبيشى بۇرالا بيگە باستى، 100 شوق شامگۇل ىركەس ـ تىركەس اشىلىپ، كوركى كوز تارتتى.

جامىراي اشىلعان گۇلدەردەن حوش ٴيىس اڭقىپ، كوكتەم لەبى ەسەدى.

"جۇڭگو ـ ورتا ازيا سەلبەستىگىن تەرەڭدەتۋ —— ٴبىزدىڭ وسى ورىپاق باسشىلاردىڭ بولاشاقتى كوزدەگەن وتىرىپ جاساعان ستراتەگيالىق تاڭداۋى، ول دۇنيە ٴجۇزىنىڭ ۇلكەن اۋقىمدا سايكەسەدى، حالقتىڭ تىلەگىنە ۇيلەسەدى"، ـ دەدى ٴتوراعا شي جينپيڭ.

31 جىلدان بەرى جۇڭگو ورتا ازيادا ەلدەرىمەن ٴوزارا قۇرمەت ەتىپ، تاتۋ كورشىلەس دوس بولىپ، قيىندىقتى بىلەك بىرىكتىرە جەڭىپ، ٴوزارا پايدا جەتكىزىپ تەڭ يگىلىككە كەنەلدى، مەملەكەتتەر قارىم ـ قاتىناسى تاتۋ دوس كورشىدەن ستراتەگيالىق سەرىككە، ونان تاعدىرلاس ورتاق تۇلعا بولعانىعا دەيىنگى تاريحي قارىشتاۋدى جۇزەگە اسىرىپ، جاڭاشا حالىقارالىق قارىم ـ قاتىناس ورناتۋدىڭ ۇلگىسىنە اينالىپ، ادامزاتتىڭ تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۋدى ىلگەرىلەتۋگە تىڭ ۇلەس قوستى.

"شانشي —— بايىرعى جىبەك جولىنىڭ شەبىستاعى باستالۋ ٴتۇيىنى، ول جۇڭگونىڭ ورتا ازيا ەلدەرىمەن 2000 جىلدان استام ۋاقىتتان بەرگى تەرەڭ دوستىعىنا كۋا بولدى. مىڭداعان جىلداردان بەرى جۇڭگو ورتا ازيا حالقىمەن ٴبىرىنىڭ جوعىن ٴبىرى تولتىقتاپ، ٴوزارا ۇيرەنىپ، ٴوزارا ۇلگى الىپ، بايىرعى جىبەك جولىنىڭ نۇر ـ شۇعالاسىن جاراتىپ، ادامزات وركەنيەتى اۋىس ـ كۇيىس تاريحىنىڭ تاماشا تاراۋىن جازدى"، ـ دەدى ٴتوراعا شي جينپيڭ.

مىڭ جىل زاۋلاپ ٴوتتى، بايىرعى جىبەك جولىنان تىڭ تىرشىلىك تىنىسى قاۋلادى. 10 جىلدىق ۇدەرە تارتۋدا "ٴبىر بەلدەۋ، ٴبىر جول" جاپىراعى جايقالىپ، ماۋەلەي ٴتۇستى.

قوناقتار مەن قوناق يەسى قۋانىشپەن باس قوسىپ، ٴجيى ـ ٴجيى ىقپالداسىپ، تەرەڭ دوستىق ٴۇشىن توست كوتەرىپ، شۇعالالى تابىستارعا ماداق ايتىپ، كوركەم بولاشاققا ىزگى تىلەك تىلەدى.

قوناعاسىدان كەيىن شي جينپيڭ مەن حانىمى سىيلى قوناقتارمەن بىرگە جۇڭگو مەن ورتا ازيا ەلدەرى حالقىنىڭ مادەنيەت ـ كوركەمونەر جىلىنىڭ جانە جۇڭگو ـ ورتا ازيا جاستار كوركەمونەر فەستيۆالىنىڭ اشىلۋ سالتى كونسەرتىن تاماشالادى.

قاس قارايىپ، قوڭىر سامال ەستى. جۇڭگو شەكاراسى ىشىندەگى قازىرگى كولەمى ەڭ ۇلكەن قايتا سالىنعان ەسكى جۇرت قۇرىلىسى سانالاتىن زيبۇن سارايى ولەڭ ـ جىر مەن سۋرەتتەگىدەي، قيال الەمىندەگىدەي قىزىل، سارى تۇستەر ارالاسقان مۇنارلى ساۋلەگە ورانعان.

شۇعالالى وركەنيەتكە ماداق ايتىپ، مىڭ جىلدىق بايىرعى استانا گۇلدەنگەن زاماننىڭ سالتاناتىن داستانىن جازدى ——

چين پاتشالىعىنىڭ قۇرشاق جاساعى بەينەسىندەگى بيشىلەر ەكپىندى باراباننىڭ ىرعاعىمەن رەتتى قادام باسىپ، دۇنحۋاڭ بيشىلەرى جالت بۇرىلىپ، اۋىسا قيمىلداپ، ادەمى پيپانى شەرتتى. ايىندى دا كوركەم "چين لەبى، تاڭ اۋەنى" ٴازىل ـ باتپان تاريح قاقپاسىن قاعىپ اشىپ، بايىرعى وركەنيەتتىڭ شۇعالالى داڭقىن قايتا ەلەستەتتى.

اسقاق جىنجياڭ اۋەنى «چاڭ ـ انعا ورالۋ» شانبەي حالىق ٴانى «الەمگە تانىمال يرەلەڭدەگەن حۋاڭحى وزەنىمەن» توعىسا ٴۇن قوسىپ، اۋەنى ۋاقىتقا سوزىلىپ، بايىرعى استانا شي ـ اننىڭ اشىق، جاراسىمدى، قايراتىنا الىپ ۇمتىلعان مادەنيەت كەرەمەتىن ايگىلەدى.

جاسىل تاۋ، تۇنىق سۋدى انگە قوسىپ، ارشىندى قادامىمەن جالىندى دا جىگەرلى گۇلدەنۋدى شاتتانا ايگىلەدى ——

«كوكتەمىنىڭ» تاملجىعان ريتىمىنە ٴبىر توپ ٴبۇلدىرشىن بويجەتكەن بۇرالا بيگە باسىپ، جۇزدەرىنەن قۋانىش لەبى ەسىپ، قىزىل تورعىن، جاسىل جەلپىۋشتەرىمەن ارشىنداي الا باسقان اسقاق جىگەردى ايگىلەدى. ۇلكەن ەكرانىنان "جىنىيڭنىڭ ٴتورت اسىلى" —— قىزىل قۇتان، ۇلكەن مىسىق ايۋ، ساباۋلاق مايمىل، بوكەن سياقتىلار ىركەس ـ تىركەس كورىنىپ، ۇشقان قۇس پەن جۇگىرگەن اڭ، جاندىكتەر ەمەن ـ ەركىن مەكەندەپ، ادام مەن تابيعات جاراسىم تاۋىپ، بىرگە تىرشىلىك ەتكەن جاعدايى ايگىلەندى.

جاسىل ٴتۇس —— تىرشىلىكتىڭ ريتىمى، "ٴبىر بەلدەۋ، ٴبىر جولدى" بىرگە قۇرۋدىڭ نەگىزى.

2013 ـ جىلى 9 ـ ايدا قازاقستاندا ساپاردا بولعاندا ٴتوراعا شي جينپيڭ بىزگە تۇنىق سۋ، جاسىل تاۋ دا، باعالى بايلىق تا كەرەك. تۇنىق سۋ، جاسىل تاۋ ٴۇشىن باعالى بايلىقتان باز كەشۋگە دە بولادى، ال تۇنىق سۋ، جاسىل تاۋدىڭ ٴوزى باعالى بايلىق دەپ باسا دارىپتەدى.

ورتاق ارمان ٴۇشىن ساپارعا اتتانىپ، بەرەكەلى تاتۋلىق ەكپىنىندەي ىلگەرىلەۋدىڭ اسقاق ٴۇنىن شىعاندىتتى ——

سىرناي، پيپا سياقتى جىبەك جولىندا توعىسا دامىعان جۇڭگونىڭ ۋاكىلدىك سيپاتى ۇلتتىق اسپاپتارىنىڭ مۇزيكا ٴۇنى سكريپكانىڭ تاملجىعان اۋەنىمەن تەرەڭ سۇيىسپەنشىلىكپەن توعىسىپ، ٴبىر ـ بىرىنە ساي كەلىپ، مەملەكەت شەكاراسىنان اتتاپ كەرەمەت ۇندەسكەن «نۇر ـ شۇعالا شومعان تاشقورعاندى» ورىندادى.

جولدارى تۇتاسقان، سۇيىسپەنشىلىكتەرى ەتەنە، كوڭىلدەرى توعىسقان، ارماندارى جالعاسقان.

"بولعانىمەن تاۋ ـ وزەنى شالعايدا، كوڭىلىمىز تىم ەتەنە، تىم جاقىن. ارماندارى ٴبىر تىلەكپەن سومداساق، بار شاتتىعاق سەزىنەدى كوكتەمدى". قازاقستان ٴانشىسى ديماش جاتىق حانزۋ تىلىندە «السى ارمان، ٴبىر تىلەك» ٴانىن تەرەڭ سەزىممەن شىرقادى.

كوڭىل توعىستى، نيەت قاۋىشتى. جۇڭگونىڭ ورتا ازيا حالقىمەن تەرەڭ دوستىعى بەينە پامير ۇستىرتىندەگى ايباتتى تاۋ سىلەمدەرىندەي قۇبىلمالى زامانعا بولا مىزعىمايدى، ٴداۋىر وزگەرىسىنە قاراي وزگەرىپ كەتپەيدى.

تاعا پىشىندەس ساحنادا ورتا ازيادا 5 ەلدىڭ انشىلەرى ٴساندى كيىنىپ، تاماشا بەينەدە جۇرەككە جەتەر كەرەمەت اۋەندەرىمەن كوڭىلدەگى قۋانىشى مەن ٴۇمىتىن جىرعا قوستى.

قازاقستاننىڭ ٴانى «ٴدۇردارازى»، قىرعىزستاننىڭ ٴانى «بەشكەگىم»، تاجىكستاننىڭ ٴانى «تاجىكستان»، تۇرىكمەنستاننىڭ ٴانى «اينا»، وزبەكستاننىڭ ٴانى «شوپان جىرى»… قۇلاق قۇرىشىن قاندىرار اسەم اندەر شىرقالدى، الۋان وركەنيەتتەر ٴبىر ـ بىرىنەن ۇلگى الدى.

"دۇنيە ٴجۇزىنىڭ دارقاندىعى جاراسىمدىلىعىندا، ادامزاتتىڭ كوركەمدىگى قۇت ـ بەرەكەسىن بىرگە يگىلىكتەنۋىندە. ٴوزى جاراتقان كوركەمدىكتەن ٴلاززات الا ٴبىلىپ، باسقالار جاراتقان كوركەمدىكتەن ٴلاززات الا ٴبىلىپ، ٴوز كوركەمدىگى مەن باسقالاردىڭ كوركەمدىگىن توعىستىرعاندا عانا، الەمنىڭ ۇلى بىرلىگىن ساقتاۋعا بولادى".

6 ەلدىڭ انشىلەرى «كوركەمدىكتى ٴبولىسۋ» ٴانىن بىرگە شىرقادى، 6 ەلدىڭ مەملەكەت تۋى جەلمەن جەلبىرەپ، ايىندى دا جاراسىمدى اۋەن تۇڭگى اسپاندا ۇزاق ۋاقىت تەربەلىپ، ٴار ەلدىڭ مەملەكەت باسشىلارى مەن ولاردىڭ جانىمدارى ىنتا جانە سول الاقانىن كورەرمەندەردىڭ قىزۇ شاپالاق ۇنىنە يە بولىپ، جۇڭگونىڭ ورتا ازيا ەلدەرىمەن ماڭگى جاقسى كورشى، جاقسى دوس، جاقسى سەرىك، جاقسى باۋىرلاس بولۋداي بەرىك بەكىمىن جەتكىزدى.

اقيقات جولىمەن جۇرگەندەر جالعىزدىق كورمەيدى، تاعدىرلاس بولادى.

وسى ساتتە، زيبۇن سارايى مەن تاياۋ جەردەگى دايان مۇناراسى ٴبىر ـ بىرىنە ٴار بەرىپ، كوزدىڭ جاۋىن الدى. بايىرعى جىبەك جولىنىڭ باستالۋ تۇيىنىندە جۇڭگو ارمانى ورتا ازيادا ەلدەرىنىڭ ارمانىمەن ٴتىپتى دە تىعىز توعىستى.

ارمانعا قامشى باسىپ، ماداق جىرىمەن العا باستى.

شي ـ اننان اتتانعان جۇڭگو ورتا ازيا ەلدەرىمەن قول ۇستاسىپ، ادامزاتتىڭ تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۋدى ىلگەرىلەتۋدىڭ داڭعىل جولىندا ارشىندى قادامىمەن الغا باسادى!

(شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ 5 ـ ايدىڭ 18 ـ كۇنى شي ـ اننان بەرگەن حابارى)

(باسى 1 ـ بەتتە)

ۇيرەنۋ ارقىلى رۋحتى سومداۋدا، ۇيرەنۋ ارقىلى پاراساتتى ارتتىرۋدا، ۇيرەنۋ ارقىلى ستيلدى دۇرىستاۋدا، ۇيرەنۋ ارقىلى ىستەۋدى جەبەۋدە ناقتى ونىمدىلىكتى ايگىلەپ، پارتيانىڭ عىلىمي نازارياسىن جەتە ۇيرەنىپ، جەتە يگەرىپ، شىنايى تياناقتاندىرىپ، ساياسي قابىلەتتى، ۇيلاۋ قابىلەتىن، اماليالىتا ايگىلەۋ قابىلەتىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتۋ كەرەك.

ٴماجىلىس مىنالاردى باسا دارىپتەدى: باس شۋجي شي جينپيڭنىڭ جۇڭگونىڭ شالعاي مۇحيت بالىقشىلىق كەمەسىنىڭ اۋدارىلعاندىعىنا بايلانىستى بەرگەن ماڭىزدى نۇسقاۋىنىڭ رۋحىن مۇقيات ۇيرەنىپ، حالقتى بارىنەن جوعارى قويۋعا، ٴومىردى بارىنەن جوعارى قويۋعا تاباندى بولىپ، ٴوندىرىس حاۋىپسىزدىگى سىندى وسى ارقاۋدى قاي ـ قاشان دا مىقتاپ شيراتىپ، ماسەلەنى باعدار ەتۋدى، تومەنگى شەكتە ۇيلاۋدى كۇشەيتىپ، كومىر شاحتالار، كەن ورىندارى، قاتەرلى حيميالىق بۇيىمدار، قاتىناس، ونەركاسىپ باقشا رايونى سياقتى ٴتۇيىندى سالالاردى ٴجىتى قاداعالاپ، ٴبىر ـ بىرلەپ تەكسەرۋ ـ وڭداۋدى ۇدايى ورىستەتىپ، نىشاندىق كومەكسى كىنارلاتتاردى دەر كەزىندە جويىپ، جاۋاپكەرشىلىكتى قاتايتىپ، تەكسى يگەرىپ، بىرگە باسقارىپ، حاۋىپسىزدىكتى باسقارۋ دەڭگەيىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتىپ، اۋىر ٴىرى ٴوندىرىس حاۋىپسىزدىگى شىرعالاڭىنىڭ تۇلىنان باتىل ساقتانىپ، حالىق بۇقاراسىنىڭ ٴومىرى مەن مال ـ مۇلكىنىڭ حاۋىپسىزدىگىن بار كۇشپەن قاماتاماسىز ەتۋ كەرەك.

ٴماجىلىس شينجياڭنىڭ ەكونوميكاسىنىڭ، قوعامىنىڭ جوعارى ساپالى داۋىن ىلگەرىلەتۋ جونىندەگى 3 جىلدىق ارەكەت جوباسىن اقىلداسىپ تالقىلادى. ٴماجىلىس مىنالاردى باسا دارىپتەدى: جەر ـ جەر، تاراۋلار شي جينپيڭ جاڭا ٴداۋىر جۇڭگوشا سوتسياليزم يدەياسىن، اسىرەسە، باس شۋجي شي جينپيڭنىڭ جوعارى ساپالى داۋ جونىندەگى ماڭىزدى بايىمداۋلارىن شىكەرلەي ۇيرەنىپ، دايەكتىلەندىرىپ، جاڭا داۋ ۇستانىمىن تولىق، دالمە ـ ٴدال، جاپپاي دايەكتىلەندىرىپ، جاپپاي سوتسياليستىك وسىزامانداندىرىلعان مەملەكەت قۇرۋداعى شينجياڭنىڭ ستراتەگيالىق ورنىن مىقتاپ كوزدەپ، داۋ مەن حاۋىپسىزدىكتى اناعۇرلىم ۆيداعداي ٴبىر تۇتاس جوسپارلاپ، داۋ مەن ورنىقتىلىقتى، داۋ مەن حالىق تۇرمىسىنىڭ، داۋ مەن جۇرت تىلەگىنىڭ تىعىز بايلانىسىن تەرەڭ يگەرىپ، ساياسات، بايلىق، وڭىرلىك ورىن سياقتى باسىمدىقتاردى تولىق ساۋلەلەندىرىپ، كاسىپ سالاسى قۇرىلىمى، جاڭالىق اشۋ ارقىلى جەتەكشىلىك ەتۋ، نەگىزدىك قۇرىلعىلار، ۆڭىرلەردىڭ سايكەستى داۋى سياقتى جاقتاردا ولقىلىقتاردى، جەتەرسىزدىكتەردى تولتىقتاپ، باياندى تىنىشتىقتا ساياتىن ٴتۇبىرلى سيپاتتى، نەگىزدىك سيپاتتى، ۇزاق بولاشاقتىق سيپاتتى قىزمەتتەردى تىعىزداق ىلگەرىلەتىپ، جۇڭگو ۇلگىسىندەگى وسىزامانداندىرۋدىڭ شينجياڭ اماليالىتىن جەدەل ىلگەرىلەتۋ كەرەك.

ٴماجىلىس وتۇستىك شينجياڭنىڭ جوعارى ساپالى داۋىن جەبەۋ جونىندەگى قاتىستى ساياسات ـ شارالاردى اقىلداستى، تالقىلادى. ٴماجىلىس مىنالاردى باسا دارىپتەدى: وتۇستىك شينجياڭنىڭ جوعارى ساپالى داۋىن قولدايتىن قاتىستى ساياسات ـ شارالاردى شىعارۋ —— باس شۋجي شي جينپيڭنىڭ شينجياڭدى كوزدەن كەشىرگەندەگى ماڭىزدى ٴسوزىنىڭ، ماڭىزدى نۇسقاۋىنىڭ رۋحىن تياناقتاندىرۋدىڭ، جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ شينجياڭدى باسقارۋ جالپى جوباسىن تولىق، دالمە ـ ٴدال دايەكتىلەندىرۋدىڭ ماڭىزدى شاراسى. ٴار دارەجەلى پارتكومدار مەن ۇكىمەتتەر "ەكى كەلەلى جاعدايدى" كوكەيدەن شىعارماي، "مەملەكەتتىڭ زور ٴىسىن" ەستە بەرىك ساقتاپ، وتۇستىك شينجياڭنىڭ "شاحمات كوزى" رەتىندەگى ەرەكشە كەلەلى ماڭىزىن جەتە تانىپ، وتۇستىك شينجياڭنىڭ بايلىق ارتىقشىلىعىن، ۆڭىرلىك ورىن باسىمدىعىن جانە داۋ نەگىزىن تياناق ەتىپ، كورنەكتى ماسەلەلەر مەن ولقىلىقتاردى، ٴالسىز تۇستاردى دالمە ـ ٴدال تاۋىپ، يدەيانى ازات ەتىپ، داعدىلى قاعيدانى بۇزىپ، ەرەكشە ساياسات ـ شارالاردى قولدانىپ ٴتۇرلى بايلىقتى ٴبىر تۇتاس جوسپارلاپ، سايكەستىرىپ، بوگەتتىك شەكتەمەلەردى كۇش سالا جويىپ، وتۇستىك شينجياڭنىڭ جوعارى ساپالى داۋىن جەدەل ىلگەرىلەتىپ، كاسىپ سالاسى دامىعان، ۇلتتارى ىنتىماقتى، قوعامدىق قۇرىلىمى جاقسارعان، وسى زامانعى وركەنيەتى جەدەل دامىعان، نەگىزگى ساتى ۇيىمى ٴونىمدى كۇشەيگەن تاماشا جاعداي قالىپتاستىرۋ كەرەك.

ٴماجىلىس مىنالاردى باسا دارىپتەدى: اۆتونوميالى رايوندىق 10 ـ كەزەكتى پارتكومىنىڭ سەگىزىنشى جالپى ماجىلىسىندە شي جينپيڭ جاڭا ٴداۋىر جۇڭگوشا سوتسياليزم يدەياسىن جەتەكشى ەتۋگە تاباندى بولىپ، پارتيا 20 ـ قۇرىلتايىنىڭ رۋحىن جاپپاي دايەكتىلەندىرىپ، تياناقتاندىرىپ، نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيەنى تەرەڭدەتە شىكەرلەي ورىستەتىپ، "يدەيانى ۇيرەنۋ، پارتيالىقتى كۇشەيتۋ، اماليالىقتا ٴمان بەرۋ، جاڭا ۇلەس قوسۋ" باس تالابىن تياناقتاندىرىپ، جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ شينجياڭدى باسقارۋ جالپى جوباسىن تولىق، دالمە ـ ٴدال دايەكتىلەندىرىپ، شينجياڭنىڭ ەكونوميكاسىنىڭ، قوعامىنىڭ جوعارى ساپالى داۋىن ىلگەرىلەتۋدى، جاڭا داۋ ارناسىنا قىزمەت وتەۋ جانە وعان توعىسۋدى جۇيەلى جوسپارلاپ، مەملەكەتتىك قۇدىرەتتەندىرۋ قۇرىلىسىنىڭ، ۇلتتى گۇلدەندىرۋدىڭ جاڭا جورىعىندا ىنتىماقتى، جاراسىمدى، گۇلدەنگەن، باي، وركەنيەتتى، العا باسقان، تىنىش ٴومىر، شات ـ شادىمان تىرشىلىك كەشىرگەن، ەكولوگياسى تاماشا كوركەم شينجياڭدى قۇلشىنا قۇرۋ كەرەك. ٴماجىلىستىڭ دايىندىق قىزمەتتەرىن تىڭعىلىقتى ورىستەتىپ، زەر سالا جوسپارلاپ، عىلمي ۇيىمداستىرىپ، ناقتى ونىمدىلىككە ۇمتىلىپ، ٴتارتىپ، بەلگىلەمەلەرگە قاتاڭ بويسۇنىپ، تاماشا رايدى شىنايى قالىپتاستىرىپ، ٴماجىلىستىڭ جوعارى ٴونىمدى، ٴساتتى اشىلۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتۋ كەرەك.

(باسى 1 ـ بەتتە)

ٴماجىلىس مىنالاردى اتاپ كورسەتتى: ساياسي كەڭەستىڭ تاريحي ماتەريالدار قىزمەتى —— حالىق ساياسي كەڭەسىنىڭ بىرلىكساپ ەرەكشەلىگىنە يە نەگىزدىك سيپاتتى قىزمەتى، "تاريحتىڭ ايناسى بولۋ، كەڭەس بەرۋ، ىنتىماقتاستىرۋ، ادام تاربيەلەۋ" ماڭىزدى رولىن ساۋلەلەندىرۋدە. سوڭعى جىلدارى رايونىمىزداعى ٴار دارەجەلى ساياسي كەڭەس باس شۋجي شي جينپيڭنىڭ حالىق ساياسي كەڭەسى قىزمەتىن كۇشەيتۋ جانە جاقسارتۋ جونىندەگى ماڭىزدى يدەياسىن شىكەرلەي دايەكتىلەندىرىپ، تياناقتاندىرىپ، تاريحي ماتەريالدار قىزمەتىن ۇنەملىك سيپاتتى، نەگىزدىك سيپاتتى قىزمەت رەتىندە يگەرۋگە تاباندى بولىپ، تاريحي ماتەريالدى جيناۋ، قۇراستىرۋ، باسپادان شىعارۋ سياقتى قىزمەتتەردە كورنەكتى ىلگەرىلەۋشىلىككە قول جەتكىزىپ، شينجياڭدى ۇگىتتەۋ، شينجياڭدى كوركەيتۋ ٴۇشىن پارمەندى تىرەك ازىرلەدى.

ٴماجىلىس مىنالاردى باسا دارىپتەدى: ساياسي كەڭەس تاريحي ماتەريالدار قىزمەتىنىڭ ساياسي قاسيەتىن كورنەكتىلەندىرىپ، "ەكىنى تۇراقتاندىرۋدىڭ" شەشۋشى ٴمانىن تەرەڭ ٴتۇسىنىپ، "ٴتورت تانىمدى" كۇشەيتىپ، "ٴتورت سەنىمدى" بەكەمدەپ، "ەكىنى قورعاۋدى" ورىنداپ، رايونىمىز تاريحي ماتەريالدار قىزمەتىنىڭ دۇرىس ساياسي بەتالىسىن قاشاندا ساقتاۋ كەرەك. جاڭا داۋىردەگى ساياسي كەڭەس تاريحي ماتەريالدار قىزمەتىنىڭ كەلەلى ٴمانىن جەتە تانىپ جانە يگەرىپ، جاڭا داۋىردەگى ساياسي كەڭەس تاريحي ماتەريالدار قىزمەتىن ۆيداعداي ىستەۋدىڭ جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ شينجياڭدى باسقارۋ جالپى جوباسىنا قىزمەت وتەۋدە بولۋعا ٴتيىستى مازمۇن، حالىق ساياسي كەڭەسىنىڭ ارناۋلى كەڭەستىك قۇرىلىم ەرەكشە باسىمدىعىن ايگىلەيتىن نەگىزگى تىرەك، ۇلى ىنتىماقتى، ۇلى بىرلىكتى جەبەۋدەگى پارمەندى تۇتقا، مۇشەلەردىڭ تۇلعالىق رولىن ساۋلەلەندىرۋدەگى ٴونىمدى دانەكەر ەكەندىگىن تولىق تانۋ كەرەك. جاڭا داۋىردەگى ساياسي كەڭەس تاريحي ماتەريالدار قىزمەتىنىڭ ماڭىزدى ەرەكشەلىگىن تەرەڭ تانىپ جانە يگەرىپ، ساياسي كەڭەس تاريحي ماتەريالدار قىزمەتىنىڭ زاڭدىلىعى جونىندەگى تانىمدى ۇزدىكسىز تەرەڭدەتىپ، ساياسي كەڭەس تاريحي ماتەريالدار قىزمەتىنىڭ تاريحي دەرەكتەردى جيناۋعا ٴمان بەرۋدەن تاريحي دەرەكتەردى جيناۋ مەن تاريحي دەرەكتەردى زەرتتەۋگە، پايدالانۋعا قاتار ٴمان بەرۋگە بۇرىلىسىن جاساۋىن ىلگەرىلەتىپ، جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ شينجياڭدى باسقارۋ جالپى جوباسىنا اناعۇرلىم ۆيداعداي قىزمەت وتەۋ كەرەك.

ٴماجىلىس مىنالاردى تالاپ ەتتى: جاڭا داۋىردەگى ساياسي كەڭەس تاريحي ماتەريالدار قىزمەتىنىڭ ٴتۇيىندى مىندەتتەرىن تەرەڭ تانىپ جانە يگەرىپ، تاريحي ماتەريالدار قىزمەتىنىڭ ورنالاستىرۋ تالاپتارىن كۇشەيتۋدى جانە جاقسارتۋدى شىنايى، ەگجەي ـ تەگجەيلى، ناقتى تياناقتاندىرىپ، رايونىمىز ساياسي كەڭەس تاريحي ماتەريالدار قىزمەتىنىڭ جالپى تۇلعالىق دەڭگەيىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتۋ كەرەك. نازاردى ٴتۇيىندى مازمۇندارعا شوعىرلاندىرىپ، تاريحي دەرەكتەردى جيناۋ، باسپادان شىعارۋ قىزمەتىنىڭ دەڭگەيىن كۇش سالا جوعارىلاتىپ، شينجياڭ حيكايالارىن ۆيداعداي بايانداپ، ساياسي كەڭەستىڭ جاقسى ٴۇنىن تاراتىپ، قۇدىرەتتى وڭ ەنەرگيا ۇيىستىرۋ كەرەك. مۇشەلەردىڭ رولىن ساۋلەلەندىرىپ، شەپ قۇرىلىسىن كۇشەيتىپ، قىزمەت بىرىككەن كۇشىن نىعايتىپ، تاريحي ماتەريالدار قىزمەتىنىڭ تىڭ ساتىعا كوتەرىلۋىن ۇزدىكسىز ىلگەرىلەتۋ كەرەك.

ٴماجىلىس «ساياسي كەڭەس شينجياڭ ۇيعۇر اۆتونوميالى رايوندىق كوميتەتىنىڭ جاڭا داۋىردەگى تاريحي ماتەريالدار قىزمەتىن كۇشەيتۋ جانە جاقسارتۋ جونىندەگى اتقارۋ پىكىرىنىڭ (پىكىر الىناتىن نۇسقا)» دايىندالۋ جاعدايى جونىندەگى تۇسىنىكتى تىڭدادى.